

UNIVERSUL LITERAR

ABONAMENTUL
LEI 2,60 ANUAL
Abonamentele se 'ac
numa' pe un an.

COLABORATORII ACESTUI NUMAR
Ion Dragu, D. Iov, V. Anestin, Em. Drosino, I. C. Vissarion,
I. Totu, Em. Drosino, V. Mestugean, etc.

ANUNCIURI
Lina pe pagina 7 și 8
— BANI 20 —

Crancena lupta de la Vanievo între sârvi și austriaci.

CĂRȚI POSTALE

Același femeii

*Eu port în sufer' două flori albastre
— Ochi tristi ca o seară tovarară—
Eu creș în suflet două flori albastre,
Cum s-au crescut în rîu o trimbară.*

*An respiră și nu stin cîmă a murar
— Și-at în'orbi în mine, căntă'o glastră,
Nesfârșind lumina lor albăstră,
Ca zămbind pe gura unei mure.*

*Trăse în sufer' două flori albastre
Inchise ca 'ntr'o seară parfumată.
Trăse în mine două flori albastre,
Cum s-au crescut în luncă nice d'ăță!*

II

*Alina, trei ochi ce 'nehid lumina
Zămintelor înreurate,
În cap, a pogorît în ier
Și s'a învîrît, ca într'o cetate.*

*Alina, trei ochi — trei de soții
Intr'un arus de lumina trist —
Mi-a'i rasărit pe veci în suflet,
Ca niste flori de amăntist.*

*Cum e o mare — căci totul m'are
— Pe grăpa visurilor stăse
Va pricichi lumina coastră
Ca două candelă aprinsă!...*

B. Iov

Paupă de zuavi

Culegătorul de fluturi

de IOAN DRAGU

Aviatorul francez Poirée care a efectuat pentru ruși numeroase recunoașteri îndrăznețe, fiind înaintat sublocotenent și medaliat cu „Crucea militară“.

VAPORUL CARITAȚII

În ziua de 13 ale curentei, orașul Plymouth, împodobit cu steaguri și ghirlande de floști, a primit vasul Jason care aducea copiii europeni darurile trimise de copiii americani pentru sărbătorile care sfârșesc anul vechiu și încep pe cel nou.

Ideea d'ă se aduna daruri pentru copiii luptătorilor a fost dată de ziarul Chicago Herald. Cu această idee s'a unit îndată și toate celelalte ziare din Statele-Unite. Și comitete s'a constituit curând în toate orașele marii republici americane, iar copiii americani, însoțiți de părinții lor, s'au dus să golească prăvăliile de jucării. Pe lângă jucării, s'au adăugat și încălțăminte și lăune.

În Plymouth, vaporul Jason, vaporul Carității, a lăsat lucruri destinate pentru copiii englezi și belgieni. Din Plymouth vaporul va pleca la Marsilia și apoi la Neapoli ca să lase daruri pentru copiii francezi și austriaci. Un alt vapor, însărcinat cu această sfântă misiune va aduce în curând daruri pentru copiii ruși și sârbi.

L'am întâlnit asăvâră în parcul Carol. Era înalt, slab și purta în cap o pălărie veche de paie în care stau înfipte ace ale căror vârfuli străbătuseră trupuri plângînde de fluturi. Sărmașele insecte erau în agonie. El, strângînd sub braț, o cutie de tinichea al cărui capac era o rețea de sîrmă, mergea în marginea aleei fără să în seama la curioșii cari îl priveau. Îl vedeam aplicîndu-se cîmă în cîmă, vîrînd două degete în calicul fluturii și scoțînd de acolo un lucru pe care nu-l vedeam și pe care-l închideam în cutia de tinichea. Îl urmăream un timp până în clipa cînd se așeză pe o bancă ca spre a face inventarul vîntătoareii lui. M'am apropiat și m'am așezat la colțalăt capăt al băncii. Nu mă vedea, privea cu un surîs duos aripile albe și colorate ale bietelor ființe care murău.

— D-ta te ocupi cu entomologia? întrebai eu înșinuat.

— Rîdică capul. Mă privea cu despletat dintr'un vis lung și frumos. Avea fața suferindă și ochiul de un albastru șters ca o zare îndepărtată.

— Ce te interesează pe d-ta, zise el încruntîndu-se ușor și punînd mîna pe cutie ca și cum i-ar fi fost teamă să nu i-o fur.

— Mă ocup și eu mult cu științele naturale și ași voi să învăț ceva de la d-ta, dacă nu te superi.

— Imi fu teamă să nu rădă sau să se'nfurie. Dar se sculă și fără a arăta cea mai mică mirare, zise cu un glas blînd și melancolic:

— De ce să mă supăr? Poftim cu mine!...

M'am sculat. Mergeam lângă el fără a îndrăzni să-i vorbesc. Pășea grăbit, cu capul în pîmînt. În clipa cînd am ajuns la partea din dos a parcului, mă oprii:

— Unde mergem? întrebai eu nedumerit.

— La mine acasă. Ai să vezi. E aproape... Și porni înainte pe întăia ulicică care se deschidea la față-ne. Îl urmaș cu oarecari șovăire. Trecurăm un fel de stradă murdară, plină de movile de gunoaie, cu prispe șubrede în cari fierbeau crăițe grăsoase din cari se ridicau mirosuri acre și grețoase de sosuri în cari se topesc cine știe ce căruri putrezite, cu curți transformate în canale murdăroase și urât mirositoare în cari se jucau copii cu ochii lucitori de friguri între dungile roșii și violete ale pleoapelor, cu zdrențe, fiertotenii și pereți strănși laolaltă între

casele-bordee în care totul părea negru și mirosca a umezeală, a beală, a sărăcie și în care porozitățile zidurilor lăseau să transpire lacrimi murdare.

Ne-am oprit în fața unui astfel de bordoi. Cesculă o ușe pe jumătate putrezită și intră într'o tindă plină de un amestec heteroclit de obiecte de tot soiul; îl urmaș în odaia care alcătuisă împreună cu tinda, toată casa. Era o încăpere posacă și lăcuță în care vedeam în toate părțile pe tavare, pe rafturile de pe pereți, pe masă, pe pat, pe un cană, o colecție bogată de lucruri ciudate.

Culegătorul de fluturi îmi scoase pălăria din cap și și-o puse distrat în vîrfurile unui șezuic vîlăv de lumînare. Apoi îmi arătă o colivie mare, ațîrnată lângă ferăstră; dar în loc de grății, ea avea o sită fină de sîrmă. Era împărțită în patru compartimente aproape egale. Într-unul din ele, niște crizalide stau ațîrnate de sită printr'un fir subțire. Într'altul, în lungul peretului coliviei zării vreo douăzeci de fluturi vii așezați pe flori de vezetă.

— Vezi, imi zise el, sunt pămăci, feciorași, uite mantăria-demnească, uite fluturile de pătlăgină. Ei am de multă vreme. Au să trăiască până la iarnă.

— Credeam că visez. Priveam ființele astea plîngînde cura zăoară, cum aspiră sucii plantelor ca într'o grădina, sub razele soarelui și mă întrebam cum poate trăi fără oadaie umeă, în umbra unei colivii, ca un siclele sau ca un pițigoi, un fluture care moare după aer, după lumină, după căldură și după flori, care apare și dispăre din viață în câteva zile, care nu trăește țarna și pe care chiar perdeaua unui nor lăsată pe te soare, îl face să se ascundă. Mă apropiat de colivie: fluturii începură să bată repede din aripi într'un joc de culori nimitoare.

— Jos sunt fluturii tortoisizi, înbrăcați cu solzi ca o proască țestăasă. Sunt de trei specii: mari, mici și mijlocii. Fiecare specie are culorile ei. Observă, te rog, că le e deajuns un pai ca să se hrănească. Am vreo cincizeci. S'au născut acum o săptămînă. Am să-i pot ține cât voi voi.

— Se poate? murmurai eu.

— Aici urmăș tovarășul meu, arătându-mi o despărțire în care se vedea un amestec de frunze de dud, de tei și e stejari, sunt fluturii pe cari i-am numit „picături de sînge“, fiindcă au niște pete roșii pe

aripi; uite „mankinii“ cari trăesc pe stejari; uite „dudarii“ sau „doi-ochi“. Vezi că au câte un ochi pe fiecare aripă. Lumea zice că ei văd cu ochii aceștia; dar eu nu cred.

Mă prefăcui — de politețe — nepus de extaziat.

— Fiindcă văd că ești amator, imi zise el, pot să-ți înai arăt și altceva.

Mă duse într'un colț al odăii, unde o rază de soare intra oblic prin geam, și-mi arătă o colivie împărțită în două. Deoparte, omide nenumerate rodeau foi de salată făcînd dantele.

— Le-am numărat, imi zise el; sunt patru sute. Sunt omide de pămăci. Ia uită-te acum în partea cealaltă. (Imi arătă cealaltă despărțire, în care se plimbau și se zbăteau tot soiul de fluturi). Uite „azurii“, urmăș el, uite „verzișorul“. Vezi colo „aurora“? Apare în luna Mai; pe la 12 ale lunii dispăre... Galbenul de colo e „lămăiașul“; celălalt „solzișorul“; uite „țigrațul“, „pădurarul“... uite și „litograful“. Privește ce aripi albe cu dungii negre.

Unele din numele acestea, mai ales cel din urmă, mi se păzură cam îndrăznețe...

— Se poate, zise el. Eu îi batez după cum cred eu mai nimerit. Ceia ce nu mă împiedică să le cunosc obiceiurile, hrana și locul de ascunzătoare, mai bine ca oricine. Cred că sunt singurul om care știe unde se găsește omida „vulcarului“. Mi-ași lua angajamentul să procur, în cel mult o lună, unui amator serios, două mii de fluturi admirabili.

— De ce nu faci asta? înșinuai eu.

El zete cu durere din cap:

— Fiindcă mi s'ar întâmpla cea ce mi s'a mai întâmplat. „Ei“ nu vor să mă lase să-mi câștig viața.

— Care „ei“? întrebai eu.

— Știu eu?...

Se întoarse în mijlocul odăii și luînd un obiect de pe masă mă-l arătă: era un „tăctor de rădăcini“ foarte ingenios.

— Eu l'am inventat, zise el. Numai eu sunt în stare să fac așa ceva. E dintr'o singură bucată. Nu poți să-ți tai degetele cu el. Ei bine! „Ei“ spun că nu face două parole fiindcă ru e sfîrșit la biserică. Vor să mă silcască să mă spovedesc. Foarte bine; sunt gata s'o fac. Dar cel puțin, să mă lase să mă însor. Am să mă duc, am să fac ca toată lumea. Au să sfîrșească în același timp și pe nevastă-mea și uncalta mea și pe mine...

În vreme ce îl priveam zăpăcit și puțin fugrijat, un greere începuse să cînte.

El tresări:

— Ah! da, sunt greerii.

Și mă duse la coliviea dintr'altă, unde zării într'una din încăperile de de-subt, cinci șase greeri mari cari, vîzînd pe tovarășul meu, se urcară pe sita de sîrmă, ca și cum i'ar fi recunoscut.

— Au nevoe de soare micuții de ei, zise culegătorul de fluturi. Ar cînta atunci mult mai frumoș!... Am și lăcuste.

Luă de pe un raft o colivioară mare cît un pumn. Zării, prin sită, o lăcustă care rodea un spic de grâu. Și ea își arătă bucuria lăvîndea stăpînului, frecîndu-și labele dînapoi.

Și la zgomotul pe care-l pricinui frecarea acasta, de concert de fluturi și de foșnete metalice se ridică din toate părțile. Măși fi crezut în mijlocul unei livezi, într'un amurg de vară.

Culegătorul de fluturi se bucura de mirarea mea. Cîteva scînteie luciră în ochii lui:

— Hrănesc de toate neamurile, urmăș el arătându-mi pe marginea ferestrei un borcan în care o broască sta afară din apă pe treptele unei scări.

Era drăguță de tot. Alb ca laptele pe burtă, era verde pe spinare, dar de un verde așa de palid și de fin, așa de dulce sub privire, de un

arde asemănător cu acela al celor
luntai frunze.

— E un brotăcel adevărat, zise to-
rarășul meu. Mă cunoaște. Vine când
o chem. Pst! Mititico! Brotăcelul se
dete afund.

— O să plouă, zise culegătorul de
fluturi, cu convingere, fără a se uita
pe cer. Brotăcelul e cel mai sigur
barometru din lume.

Privii cerul: era albastru de tot.
Imi mușcai buza ca să nu râd de
precizere.

— Uite, uite! zise deodată celălalt
cuprins de o emoțiune nespūsă. (Pri-
vea în extaz colivia în care erau cri-
zalidele). Uite un „vulcan” care a
eșit la viață!... Ce frumos el!... În
cinstea d-tale n'am să-l omor...

Il luă ușor cu degetele și îl stre-
cură în compartimentul cu flori.
Noul născut se agită de sită și-și
deschise aripile pentru întâia oară.
Deși erau încă umede și sifonate,
erau umitor de frumoase. Nu-mi pu-
team închipui ceva mai strălucitor
ca dungile de un roșu aprins cari
tăiau fondul de un negru catifelat.
Nu puteam să-mi iau ochii dela el.
În timpul acesta, stăpânul lui vor-
bea:

— Ciudat lucru. Vedeam erii, la
Sosea, pe un bătrân care alerga
după un „păpuș”. Nu-ți poți închi-
pu cât se zbuciuma sărmanul! Și
de ce? Ca să aibă un fluture stri-
cat pe jumătate. Eu nu mă puteam
împiedeca de a rade în sufletul meu
când mă gândeam că aveam la mine
acasă sute de fluturi de aceștia mai
frumoși decât oricare din fluturii
Muzeului Zoologic.

Privii direcția pe care mi-o arăta
degetul întins și zării pe zid două
rame mari pline de fluturi pe cari
mi-i numii unul după celălalt: „ăr-
gintatul”, „fluturele în deliu”, „tu-
tungiu”, „mcrarul” ce părea că iasă
dintrun sac cu făină, „pănușul de
noapte”, „capul de mort”, „frunza ve-
ștejită”, „fluturele dracului”, „sfin-
zul teinului”, etc.

Smațul intact al aripelor lor avea
o vioiețune de colent și o frăgezime
cari mă făceau să cred că abia eși-
seră din gogoase.

— Unii mor după naștere, adăo-
gă culegătorul, pe ceilalți i-ași putea
păstra vii, dar nu vreau s'o fac, fi-
indcă și-ar rupe aripile.

— De ce nu faci comerț cu ei.
Sunt colecționari de fluturi cari ți
i-ar cumpăra cu drag.

— Da, zise el dând trist din cap, le-
ași fi oferit o colecție minunată, dar
nu îndrăznesc să încerc. De altfel,
dușmanii nu-mi dau voce.

S'au jurat să mă piardă.

Il privii din nou, uimit.

— M'au lăsat în mizerie, urmă el.
Vor să mă facă să mor de foame.
Toate rudele mele sunt bogate. Eu
sunt singur. Luasem cu mine un co-
pil ca să mă ajute în zilele-când reu-
matismul mă doboară la pat; mi
l'au scos din minți și pe acela: nu
mai vine. Și totuși ași uita totul, da-
că nu m'ar împiedeca să mă iusor.

— Cum n'ai fost nici odată însu-
rat?

— Nu m'au lăsat să fiu. Ultima
oară chiar hotărâsem totul. Prini-
sem o scrisoare care mă chema în o-
rășelul meu de naștere ca să fac cu-
nunția. Alerg la gară. Mă sui în tren.
Sosesc... Ce crezi? Nevastă-mea se
mărita tocmai cu un altul.

— Nu te descuraja; mai e vreme,
zisei eu silindu-mă să nu râd.

— D-ta nu știi cât m'au făcut să
sufăr! izbucni el. Așa cum mă vezi,
sunt autorul a treizeci și două de in-
vențiuni folositoare. Uitele trecute
în registru... Am mai multe breve-
te... Vezi cuțitul acesta pentru un-
ghii, cu mișcare automată rotativă?
Uite aici aparatul cu care poți turna
șampanie din sticlă în pahar fără a
scoate dopul; uite mâna automată
pentru stoarcerea lămâilor; uite a-
paratul de măsurat lățea rânduni-
cilor. Toate sunt lucrate în perfec-
ție... Am în cutia asta încă cinci mo-
dele pe cari prefer să le arunc în
foc...

Mărturisesc că iscusința cu cari pă-
reau lucrate toate instrumentele a-
ceștea, mă uimi.

— Uite un cuțit care tac sticla, ca
diamantului, reluă el scoțând un cuțit
din buzunar.

Și tăie un geniu de la o pereche
de ochelari de pe masă, cu vârful
cuțitului. Imi arată apoi cu degetul
un geam mare pe care erau gravate
figuri fantastice și arbori și mai
fantastici încă. În interstițiul dungil-
lor pusesse tot soțul de culori.

— Eu am gravat astea zise el. Tot
eu am făcut fluturii aceștia uriași
mai frumoși chiar ca cei din natură
Uite unul care mă costă cinci lei.

Pe o masă, printre obiectele inven-
tate de ciudata mea gazdă, zării o
mănușă, un papagal, o gaită, un
pui cu trei labe, un boboc de rață, o
veverită, o ceată întreagă de ani-
male așa de bine împăiate în cât le
credeam vii.

— Am descoperit un procedeu nou
pentru îmbăisămarea paserilor fără
ca să le fac vre-un rău. Ai văzut ce-
va mai îngrozitor ca animalele îm-
păiate de așa ziși naturaliști? Din
pielea paserilor pe cari le golesc, fac
niște animale cari nu seamănă cu ni-
ci un animal de pe lume. Eu nu le
stric, nu le golesc, ci le usuc așa cu
carne cu tot. Paserile mele își pă-
strează forma. Chiar moarte fiind
par vii.

— Și rezistă multă vreme proce-
deul d-tale?

— Vezi miera acela uscată prin
procedeuul meu acum zece ani? Pare
că a fost împăiată azi. Și totuși am
lăsat-o să stea tot timpul la aer.

Niște pești atârnați de tavan imi
izbiră privirile.

— Tot așa și cu peștii, urmă in-
ventatorul. Îi taie în lungul burții
și-i golesc.

Apoi îi coasă. Dar e oribil! Nu mai
rămân din ei decât solzii. Peștii lor
nu-s pești, ci un fel de monștrii ne-
cunoscuți. Privește acum pe ai mei.
Ai zice că ies din apă. Nici tăietu-
ră, nici cusătură. Am inventat un in-
strument cu care îi golesc pe la u-
răchi fără ca să mă ating de solzii.
Într'un minut e gata.

Nu-mi amintesc tot ce am văzut.
Și tu mi-ai obosit curiozitatea pe-
ste măsură. Imi amintesc totuși că
a deschis un dulap pe rafturile că-
ruia era orânduită o colecție de clo-
poței făcuți din calicii de pahare cu
piei, și că mi-a spus că a reușit să
facă naca de cocos tot așa de flexi-

bilă ca și cornul spre a face din ea
mănușă de cuțite.

— Dar la ce bun? adăogă el și îmi
întunecat.

Inventatorii sunt persecutați atât
timp cât trăiesc; sunt considerați
ca bețivi. Abia după moarte li se fa-
ce dreptate.

Încearcă-i să-l distrag de la gându-
rile astea funebre.

— Domnule, zise el, ar trebui să
fiu bogat; ei însă nu vor. Când în-
tru într'un magazin ca să-mi vând
instrumentele, lumea imi rade în nas.
Alții nici nu se uita la ele și mă dau
pe ușă afară fiindcă nu le-am sfin-
țit. Am fost trei ani în armată. O-
dată am scăpat postul de gardă. Mi
s'au promis medalii. Alții le-au avut
în locul meu. Până și aici, în casă
la mine, imi fac necaz. Un vecin a
venit aici acum câteva zile. Era beat.

— Vrei să te vinzi? imi zice el.

— „N'are cine să mă cumpere”, i-am
răspuns eu. A început atunci să-mi
succesă și să-mi răsucescă instru-
mentele cari erau pe masă, să le de-
ranjeze și să le critice, zicea că „tă-
ietorul meu de castraveți nu-i decât
un cuțit ordinar, că aparatul de
stors lămâie e la fel cu cel pentru
spartul alunelor și nucilor. Te
întreb dacă se cuvine să vi-
nă cineva la om în casă ca
să-și bată joc așa? „Du-te, i-am
zis eu, și vino cel puțin atunci
când vei fi uitat să treci pe la că-
rucimă. Nu fac afaceri cu bețivii”.
Spălătoreasa imi fură pe de altă
parte rufăria, copii imi sparg ge-
murile... Ah! Domnule, sunt trădat
de toate neamurile!

Doctorii vă vor spune că, din două
zeci de bolnavi cari vin la consulta-
ție, cel puțin jumătate din ei sunt
bolnavi închipuiți; asta nu înșamnă
că aceștia nu suferă tot atât dacă
nu mai mult ca adevărații bolnavi.
De fapt, mizeriile bietului inventa-
tor, chimerice sau reale, aveau ceva
dureres în ele.

— În provincie e același lucru,
urmă el; întâlnesc dușmani pretu-
tindeși. La Iași mi-au confiscat mă-
furi valorând mai bine de trei sute
de lei, sub pretextul că datoram opt-
sprezece lei. De atunci nu le-am
mai văzut...

Tăcu o clipă ca și cum ar fi voit
să evoc toate anănunțele conspira-
ției universale urzită împotriva lui,
apoi zise:

— Visurile nu înșală. Am însemnat
mai bine de douăzeci în registrul

meu. Toate au același înțeles. Oda-
tă am vădit o livadă mare în mij-
locul unei câmpii arate cât vezi cu
ochii. Deodată iată că din mijlocul
livezii ies pisici de toate neamurile,
albe, negre, verzi, roșii, unele cu ure-
chi lungi și coade scurte. Eșeau cu mii
le din pământ. Furfoteau ca furni-
cile dintr'un furnicar care s'a pră-
bușit. În cele din urmă erau atât
de multe, încât livada nu le mzi în-
căpea. Atunci au dat năvală cu toate
în câmpia arată. Înțelegi?

— Nu înțeleg nimic.

— Cum! se uimi el. Dar pisicile
sunt trădarea. Livada e Bucureștii.
Câmpiile arate sunt țara. Dușmanii
mei sunt așa de mulți încât nu mai
încap în București, de aceea se risi-
pesc în țară.

Mă gândii fără voia mea la visul
lui Faraon interpretat de Iosif.

— Știu că trebuie să fiu învins, a-
dăogă inventatorul. Au să mă o-
moare.

— Ei și d-ta! zisei eu compătimi-
tor.

— Am încredere în Dumnezeu. De
altfel, să-ți spui drept, prefer să mor
decât să trăiesc așa. Și dacă n'ași
avea pe bietele mele animale...

Își plimbă ochii și mâinile în ju-
rul odăii. În clipa aceia, ca spre a-l
răspunde și a-l mângâia, greierii și
lăcustele începură din nou concer-
tul lor. Ai fi zis un cântec pe ace-
laș ton.

Un sentiment de adâncă tristețe
mă apăsă! Sosise clipa plecării. Vi-
zita mea fusese o distracție pentru
nenorocitul acela. Mă rugă să mai
viu sub pretextul să-mi arate „vul-
canul” la a cărui naștere fusesem
martor. I-am promis și l'am pără-
sit.

Abia am eșit afară și iată că o
ploaie torențială începu să cadă. Și
fiindcă n'am voit să cred în profetia
brotăcelului, am fost muțat până la
piele.

Dar culegătorul de fluturi? Intor-
cându-mă într'o zi de la cimitirul
Bellu mi-am amintit de el. Locuința
lui mi-era oarecum în drum. M'am
abătut pe acolo. Dar casa — bordei
sta tristă și goală, cu ferestrele spar-
te, cu ușa smulsă din țâțâni și cu
— o, ironie! — un bilet De închiriat
lipit pe perete...

BALADA VIORISTULUI

Prin lume am trecut cântând
Și prea-mărind în vers femeia
Gr. Cair

Plecasem în lume; eram un copil,
Cu vise, iluzii ce zboară.
Viața trecea ca o zi de April
Și vesel cântam din vioară.

Dar drumul fu lung, numai din spirit,
Din vise ursite să moară
Nimic nu-mi păsa, cu gândul senin
Tot vesel cântam din vioară.

O biată iluzie, doar una 'mi rămase
Dar, Doamne! și-acu mă nfoară
Aducerea-aminte, cu Eros zburase.
Și singur rămas-am cu trista-mi
vioară!

În părul meu azi sunt fire-argintii
Stingher în odaia-mi spre seară
Plâng zilele-mi duse în oarbe pustii
Și cânt din sărmana vioară!

Ea singură știe azi doru-mi pribeag,
Că'n sufletu-mi este tot veșnică vară,
Că chem iar iubirea cu sete, cu drag,
Mi-o spune plâpânda vioară.

Deunăzi pe maluri străine, zării
O brună, din basme fecioară,
În ochii ei mari o taină privii...
Și vesel cânt iar din vioară.

Em. M. Drossino

Bazargic, Noembrie, 1914.

Camille Lovignis un erou de 16 ani, rănit la braț
Într'o luptă cu germanii

Convorbiri științifice

CERCETAȘII

E o instituție de mare viitor, care trebuie încurajată, aceia a cercetașilor. Ceia ce e curios însă, e că nici până acum, majoritatea publicului nu știe ce monire au cercetașii. Au scris câteva articole d-nii Gabriel Giurgea, Costaforu, Mugar, s'a tipărit revista „Cercetașul”, dar publicul cel mare tot nu știe menirea cercetașilor. Nu e rea voință, e lenea de a citi cu atenție. Poate însă că e și vina organizatorilor, care ar fi trebuit să convoace mii de părinți, într-o sală mare, ca a Ateneului, de pildă.

Nu soldat e „cercetașul”, de și învață multe lucruri militarești, după cum nici botanist nu se va face, de și trebuie să cunoască toate plantele ce aduc folioase ca medicamente; nici astronom, de și trebuie să învețe principalele constelații, ca să se orienteze noaptea, etc.

Cercetașul învață tot ce e practic, tot ce-i poate sluji lui și alora. Înainte de orice, se urmărește „formarea caracterelor”, căci e nevoie să înveți pe tineri să practice sacrificiul, să știe să sară în ajutorul unei persoane, căreia i se întâmplă un accident, să se facă folositor în orice împrejurare, în timp de pace, ca și în timp de război. Nu doar că va intra în luptă, dar gândiți-vă, că în caz de război, toți oamenii valizi pleacă, se descompetează, se dezorganizează atâtea instituții. Câte goluri nu vor putea deci să umple cercetașii în acest caz. Experiența s'a și făcut anul acesta în Anglia, Franța și Germania, unde sutele de mii de cercetași au adus servicii foarte mari prin dibăcia și iscusința lor, nu pe câmpul de război, ci în orașe.

Președinte al societății Cercetașilor români e d-l colonel Berindei și e ajutat în majoritate de oameni cu multă bunăvoință și pricepere. O manifestație publică a cercetașilor a fost cea de zilele trecute la Arenele romane. Ceia ce va face ca instituția aceasta să ia avânt și mai mare, e și faptul că principele nostru moștenitor a primit să fie inspectorul general al cercetașilor. Avântul său de tânăr plin de inimă va da și mai multă viață acestei viitoare mari instituții.

D-l G. Țițeica, președintele societății „Prietenii Științei” a oferit Cercetașilor una din sălile acelei societăți. D-l Țițeica a făcut o faptă bună și cercetașii îi vor fi recunoscători. Cei care ar dori deci să ia amănunte asupra institutiei cercetașilor să se adreseze deci la acel sediu (Azilul Teodora Cazzavilan, lângă circ).

Ași avea ceva de adăugat, un lucru mărunț, care însă are o mare însemnătate. Imnul cercetașilor ar fi trebuit să fie un imn de veselie, de triumf, de avânt, o fanfară, când colo e pur și simplu un mars de mort.

Compozitorul e d-l Castaldi. D-sa a compus și muzica pentru „La Arme”, melodie ce nu e urâtă, din contră, dar care are ceva bisericesc; imnul cercetașilor e mai bisericesc, mai de strănă. D-l Castaldi poate fi un muzicant excelent, dar nu a priceput ce e cu cercetașii, nu a avut inspirația și a greșit. E o greșală mare, de oarece cercetașul nu trebuie să cânte un fel de *Wacht am Rhein*. Mai frătă că Românul e din firea lui mai inimos, mai vesel, mai săltăreț. Vina e însă a celor care au primit imnul d-lui Castaldi. Se știe ce influență are un cântec de asemenea natură. Aduceți-vă aminte de accentele Marsilicet. Va trebui ca cercetașii să-și cante un alt imn, e absolut necesar. Muzica are o deosebită influență asupra sufletelor.

Sfârșesc adresându-mă părinților: Trimeteți pe copiii voștri să se înscrie printre cercetași. Nu vor fi trimiși în lupte, nu vor răci făcând e-

A. S. R. Principele Carol, după cea mai recentă fotografie

xerciții în aer liber. Mai lesne pot răci eșind din imbulzeala de la cinematografe, din cafenele. Inșcriți pe copiii voștri la cercetași, îi veți scăpa de influențele rele atât de numeroase și periculoase pentru adolescenți. La cercetași vor învăța să vă cinstească și mai mult, să-și iubească semenii și să-i ajute, vor învăța să iubească și să cunoască natura, vor afla cum pot să se descurce singuri din orice situație mai grea, vor afla nenumerate lucruri practice, vor învăța ce e ordinea și disciplina. Nu vă temeți că vor pierde acolo Duminecele și sărbătorile. Timp pierdut e când îi duceți la cinematografe, când îi lăsați să cutreere cafenelele și calea Victoriei.

Trimeteți-i la cercetași, pentru ca țara să aibă într'un viitor apropiat, cetățeni mai cu inimă și mai conștienți de cât eei din prezent.

Victor Anestin.

H. HEINE

P O E T U L

*Iar întunecimea nopții
Prinde 'n cet tot țărnuț mării,
Valul ce-oglinde te luna
Stă vorbind cu dunga zării.*

*— Sigur că-i nebun ori poate
Că vre-o fată el iubește?
Ba suspină, râde, plânge,
Ori stă singur de vorbește.*

*Zarea stă nedumerită
Și doar luna dă răspunsul!
— E nebun, iubește-o fată,
Și mai e și poet dănsul.*

Ioan Totu

Viața artistică și literară

La Cercul Analelor a fost luni seara o frumoasă serbare consacrată Belgiei. S'au ținut cuvântări înflăcărâte și s'a executat un admirabil program artistico-muzical.

Beneficiul serbarei se atribuie Crucii Roșii belgiene.

De câțiva timp seria conferințelor interesante și instructive s'a mărit în București. Astfel, la Institutul „Moteanu”, d-ra Steriade, doctor în litere de la Sobrona, a ținut a doua a sa conferință din ciclul anunțat asupra esteticii.

Conferințele acestea atrag un numeros public la acel institut.

Astăzi, se deschide, în sala Exarcen de la Acneul Român, expoziția de pictură a cunoscuților pictori D. Mihailescu și P. Ioanid.

Deschiderea expoziției se va face la ceasurile 11 dim.

D. N. Șerban, doctor în litere de Sobrona, și-a tipărit lecția de deschidere a cursului său de limba italiană pe care-l ține la Academia Comercială.

Lecția de deschidere a fost asupra subiectului: „Despre importanța și originea limbii italiene”.

D. P. Brumărească, maestrul de artă decorativă românească, va deschide, în curând, în sala ziarului „L'Indépendance Romaine”, o nouă expoziție sub patronajul M. S. Regina Maria.

D-na Hareti Nemeș, româncă din Brașov și absolventă a Conservato-

rului din Brașov, a fost angajată definitiv la Opera populară din Viena.

Confrății noștri d-nii Al. Mavrodin, P. Locusteanu, C. Răuleț și Gr. Tausan au fost medaliați cu „Benemerenti” cl. I.

A luat formă aproape fixă, răspunsul dat foarte curent, — privitor la toate manifestațiile: „nu-i timpul”. „Nu-i timpul” să așteptăm, ori să găsim acum lucruri literare, ori lucrări artistice.

Și poate mai accentuat, ca în alte domenii de activitate, viața artistică și literară românească simte ecoul adânc al nervozității generale.

Avem impresia, că nici odată ca acum nu s'au controlat și afirmat în mod mai definitiv caracteristicile epocilor nervoase.

Dezechilibrul vădit între voință și putință, — foarte ușoare excitații produc imediate reacții, dar puțin durabile, un egoism exagerat, un materialism dărz, o credință necontrolată de cugetare, o goană inversunată după câștig și incapacitatea de a se bucura de lucrul câștigat. — o

Și totuși alături de acești factori vădiți ai timpului în cari trăim, sunt și unele caracteristice impresionante prin sensibilitatea dezvoltată, care nu poate îngădui nici o brutalitate și manifestația intensă a milei, care adesea jignește prin intensitatea ei.

În atari timpuri, e foarte natural ca arta stagneze, înregistrând ici și colo, încercări puțin consistente.

Desigur noi aem probele cele mai vădite, — teama aceasta n'a adus nimic nou, nici o producție măcar, care să-i semnalizeze, trecerea monotonă printr'o bucurie literară, sau artistică.

Bart

POPA ILIE

de I. C. VISSARION.

Popa Ilie din Urluștii spune ce-a pățit la București. Ascultătorii rād. Popa e cam cu chef, și-i tocmai bun de povestit.

„Aveam pe fi-meu în seminar și venise vremea să plătesc o taxă de vreo 250 de lei. Văndusem grăul și cu 50 de piese, puse la o parte în buzunarul fermenelei, plecasem la București. După popa, nu știu cine a scornit, că se ține în totdeauna un batalion de diavoli. Scorneala asta parcă n'ar fi neîntemeiată, fiindcă și după părerea mea, e ceva adevărat și aci.

Uite, de pildă, se 'ntâlnește de dimineață un biet om cu mine. Nici el și nici eu nu suntem vinovați că ne-am întâlnit: plecasem fiecare la treaba lui. Ei dar el, om pățit, zice 'n gândul lui: „Ptiu Satano! Gracu te scoase înainte-mi!”

Și numai decât:

— Bună dimineața, părinte, zice el.
— Fii binecuvântat, fiule, răspund eu. El, a căutat să-mi dea cu „bună dimineața” înainte ca să'm întorcă piezele rele, dar și-a găsit... Parcă atunci se desprinde de lângă mine un cârd de diavoli, se iau după el, și-i fac numai și numai pocinoage. De se ducea omul la judecată, cu siguranță ar trebui să nu se mai ducă, că pierde procesul; de se ducea la spital, slabă rădejde să mai vie îndărăt, iar de pleca în negustorie, pe dracu n'alege!... Apoi pocinoage de alealte mai mici: căruța și răstoarnă, un cal își rupe piciorul, pierde punga... nu se mai spun. Bietul om, începe atunci „cruci și năpuroșnii” în scoteala mea și, numai D-zeu știe dacă sunt eu ori nu vinovat. Incoronări însă au vârit zăgănic între mine și 'ntre oameni, adică între păstor și 'ntre turma lui. Când coronării nu pot face pocinoage altora, își trage chiar mic câte unul, de-mi vine să plեսne de neaz.

Să vedeți acum ce-am pățit eu după îndemnul lor diavolesc.

Cum spun, plecasem la București să plătesc taxa băețului. În București tremul ajunge aproape de 12. Ce mă-am zis eu: „de ce să nu mănânc colca popește și să mă duc după masă să-mi fac treaba îndeleite?” Am intrat dar pe calea Griviței la un birț, mai de mâna a cincea. Acolo, un țigănuș învărtea o flașetă, altul juca, iar vreo patru derbedei, cu niște p'ării strâmbate și puse pe câte o sprânceană, stau la o masă și se cîsteau. Cum intrai eu, un băețel veni de nainte-mi. Eu în iz-treabă:

— Ce-i negustoriale?
— Ce poțiti?
— Dă-mi o vază țigănoasă
— Eu sunt lista.
— Tu?... Atunci cîstește-te.

Băețelul începu:

— Varză cu carne, ciorbă de peri-soare, ciorbă de burtă, tocană națională, tusalama regală, ghiveci, fleici...

Până mi le spuse el astea și până să alesc, le uitai murale.

— Ia mai cîstește-te odată listă.
— Varză cu carne, ciorbă de peri-soare, ciorbă de burtă, tocană națională, tusalama regală, ghiveci, fleici! Auzii de „regală”? Ce-o fi „regală” aia?

— Ce-i aia „regală” băețel?
— Tusalama regală părinte.
— Dă-mi dar o tusalama regală!...
— Indată.

Îmi aduse o farfurie, un șervet, furculiță și... și tusalama.

— Băețel, zisei eu, adu-mi și o jumătate de vin bun, d'ala „popescu”!

— Indată.

Flașeta, cânta marea, cioflingarii beau și eu începui să observ „regala”

.. Ce era?... burtă de vacă sadea!
— Măi băețele, asta-i burtă de vacă.
— E tusalama, părinte!
— Mă pușlama, ce tusalama, e burtă de vacă sadea!

— Burtă părinte, burtă, dar e burtă regală! Ia mănâncă.

Aide fie, n'o să mai scot eu urății din țară. Începui să mănânc și băețelul îmi aduse vinul. Burtă, burtă, din burtă 'ncolo nu mai aveai ce-i face. Pusei piper mult și o mănca!

— Ia te mai zi odată, mă...
— Varză cu carne, ciorbă de peri-soare, ciorbă de burtă, tocană națională, tusalama regală, ghiveci, fleici!

— Adu-mi mă acuși o „națională” că regala, nu fuse bună.

Pusei un pahar de vin și-l băui. Un vin acru, un fel de oțet; mă scuturai după ce-l băui.

— Măi tate, negustoraș.

— Auz părintele.

— Bine mă, vin e asta?

— Vin.

— Fir'ar a dracului poliția și doctorii, că nu vă 'nchide pe toți, să scape Bucureștii de voi, că l'ați făcut de ocară!... Păi asta e poșirecă mă, e oțet de isență mă, e hors, zeamă de varză, de castraveți, de murături, da numai vin nu e... Cioroiul cu flașeta veni cu daraua să-i dau un ban.

— Ce mă?...
— Un ban... flașetarului!

Se făcea țiganu blând, punea capul la o parte, dar rânjea ca un câțel d'ăia răsfățat. Îi dădea cinci parale; abia găsisem printre piese. Băiatului îi spuseli:

— Mă, adu-mi vin bun!

— E doi lei chilu.

— Doi, are popa bani, și p'asta bea-l tu.

— Faci cîste?

— Fac, da să-l bei aici în fața mea. C'o fi' c'o drege, nu primi să-l bea.

— Păi bine Satano, mie cum mi-ai aduci să-l beau?... Îndărăt cu el, și adu-mi naționala și vinul bun.

Băețelul luă vinul și plecă. Țigarii cu flașeta plecară și ei, dar cioflingarii vorbiau șgometos și unul din ei, suna numai piese și se făcea beat.

Băețelul mi-aduse vinul și tocană. Încearcă vinul. Vin ca la Dumitrache, de un leu chilu.

— Bine mă, de ce e chilu gol?

— Păi am eprit pentru paharul băut din celalt...

— Mă pușlama, mănâncăd tusalama, te-ai făcut o hainana!

— Zău părinte, să fii „neamț” de te-am înșelat până-acum.

Mănca și tocană: niște șgureciuri cu cartofi, băui și cîneam la socoteală...

— Doi lei vinu?

— Doi, părinte, n'om spus doi?

— Aide fie... Și-am plătit doi lei optzeci masa! I-am dat o piesă, să hai aducă restul.

Cioflingarii jucau acum pe... bani. Cel beat, punea o piesă de 5 lei jos, iar pe-a să schimbă picioarele pe ia: „uite-o ia, nu le rău, pe cinci lei!” Altul: „chibesc eu... pe 5 lei”. Și sunca: „dreptu” ori „stîngu”. Ghicea mai meru. Doi din cioflingarii, ghicitori pe cel ce juca, și-i spuneau: „bea, acuși îl putem înșeta”. Scoteau piese de pe la ei și-i dau celui ce juca, ca să 'mpartă câștigul cu ei. Eu dădesem băețelului o piesă și așteptam să 'mi aducă destul. Mi-ai aduse. N'aveai de lucrul... Parcă 'mi dau ghicitori diavolii. Mă uitai și eu, și vedeam că așa fi ghicit și eu, că unde ziceam că o să fie piesa, tocmai acolo era.

— P'un franc cu mize! zisei eu.

— Nu joc pe un franc, pe cinci cîns vrea.

— Pe unul.

— Nu se poate.

Ailafii jucau și câștigau. „Ei, is-prăvește prostu pieșole, zisei eu, și eu nu câștigai barim una!”

— Pe cinci.

— Pune-o jos.

— O asvârlii.

— Uite-o ici, nu e ici, ai părinte, ghici!

— Dreptu.

Acolo era, câștigai. Pungașu — că pungași au fost, îmi asvârlii două piese.

— Încă pe una — zisei eu — și asvârlii o piesă.

— Uite-o ici, nu e ici, hai părinte, ghici!

— Stîngu.

Sub stîngu era și câștigai iar. „Ce mai stîntă lecție am să le trag la Dumitrache în prăvălie... mă gândii eu.

— Părinte, schimbă piesa — zise el.

— N'o schimbă părinte, îmi șoptii unul din cei trei care jucaseră cu el, că-i piesa cu noroc.

— N'o schimb — zisei eu, și asvârlii alta.

— Uite ici, nu e ici, hai părinte, ghici!

Sfârșitul în numărul viitor.

Soldatii indieni raniti

CEASUL BATE...

Suntem galb... sunati goarne!... si voi clopote cantati!...

Si se stie, in toata tara, ceasul asta care bate...

Zi si noapte, sa se stranga, gloate multe, peste gloate,

Si in cantatul'a mii de tunuri,

Sa pornim...

Sunati!... sunati!...

Este ceasul, care bate, pentru cea din urma oara;

Este ceasul desrobirii, miltoanelor de frati;

Ceasul cand ne-asteapta-acolo, cer ce secolii ne-asteptara,

Cei ce-alteia surci umplura...

Clopote cantati!... cantati!...

A sosit serocul platii,

Si-al rasplatii...

*Ce mai stafi?...
N'auziti, cum bate ceasul,
N'auziti...*

*Ce asteptati?...
Ce duh rau, v'opreste glasul?...*

*Bate ceas de razbunare,
Si miroase a plumb si fer;
Sună goarna... sună tare...
Sună... sună... grănicer...
Muntii unul, câte unul
Șteargă-se de pe hotar.
Șteargă-se curând, căci tunul,
Nu mai vrea s'astepte iar...*

*Este ceasul care bate, pentru cea din urma oara,
S'asteptam cu n'frigurare clipa cand vom fi chemati;
Asteptam...
Dar sus acolo... de pe munti...
Ce plâns coboara?...
Ce ucid, acolo Hunii, pitulafi după Carpați?...
Vrem să știm, mărite Doamne;
Vrem... că de... e plâns de frati.
Prea ni-i scump... și prea ne doare;
Prea e rosu fundul zării,
Ne pier fratii sugrumati...*

*Bate ceasul răzburării,
Clopote cantati!... cantati!...*

București - Jerusalem

NOTE DE CALATORIE

D.

— V. MESTUGEAN —

— URMARE —

Ajungem într-o câmpie deschisă, necultivată, accidentată pe alocuri și acoperită de mărarăci.

Trăsura noastră înaintază pe o cărare țărânită de acești mărarăci și arbuști spinoși. Pe aici, cea mai răspândită plantă este „*Ziziphus Spina Christi*”, care produce niște fructe foarte gustoase.

Din ramurile acestei plante a fost împletită coroana de spini a lui Isus.

Tot din ramurile acestei plante țărânii arabi din împrejurimi își fac împrejurimi inexpugnabile în jurul locuințelor lor.

În regiunea aceasta mai crește în abundență *Zakkum-ul*, care produce niște fructe asemănătoare cu măslina.

Din *Zakkum* arabii extrag un fel de ulei, pe care îl vând mai ales pelerinilor.

și se instalează în corturi pe toată întinderea văii. Numeroși eremiți locuiau tot anul în vecinătățile fluviului sfânt.

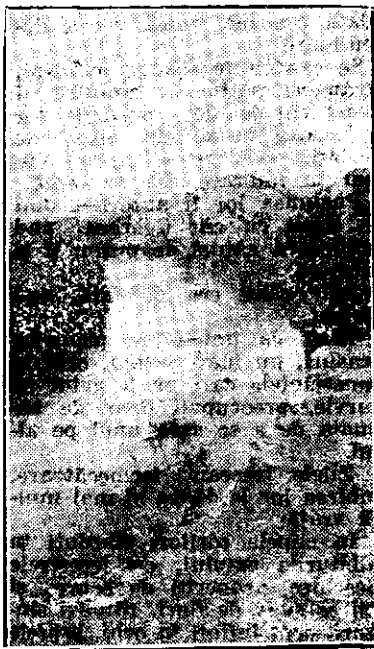
Din toată splendoarea din trecut n'au mai rămas acum de cât podoabele firei care fac din acest colț un paradis pierdut în plin pustiu.

Și, într'adevăr, Iordanul curge prin mijlocul unui dublu zid de salcâmi plectosi, de plopi, de trestii și alte plante exotice, stufoase, cu frunze largi, catifelate și fructe galbene și roșii care selipesc în frunzișul des și verde.

Foșnetul frunzelor se îngână cu murmurul apei și cu ciripirile paserilor care parcă își vorbesc de la un țărm la celalt. Păseri uriașe trec prin văzduh majestos ca niște stăpânitori ai acestui cer limpede, imens și neîntrerupt de nici o operă o-

ră pușca răsună ca un foc de tun. Bubuitura se repetă în ecouri puternice alarmând populația de paseri mari și mici ascunsă în crânguri și băgând în ea o panică nebună. E inutil să spun că toată alarma a fost zadarnică, căci pasărea n'a fost atinsă.

La întoarcere vedem niște pelerini ruși cari, îmbrăcați în cămăși albe, se aruncă de prin tușișuri în apă ca niște broaște.

Iordanul

Iordanul isvorește din munții Hermon din Liban, dintr-o stâncă situată la picioarele ruinelor unui castel clădit de cruciați la Baneas, vechea Cesaree, căreia arabii îi dau și acum denumirea de *Paneas* adică orașul zeului Pan.

Cursul lui, din pricina sinuoșităților e de peste 300 kilometri, deși, în linie dreaptă, drumul acesta n'ar fi mai lung de o sută kilometri.

Iordanul, în drumul său, străbate lacurile Hale și Tibetiada, primește numeroși afluenți urmându-și cursul spre Marea Moartă în care se varsă.

Apa râului e sărată și turbure din cauza terenului argilos pe care îl străbate și a cursului său puternic.

Locul unde ne aflăm, acel al Botezului lui Isus, se numește pe arăbește *Mahadet Hadje*.

Punctul acesta e celebru și prin alte evenimente biblice. Astfel, pe aci profetul Ilie trecu Iordanul lovind apele cu mantia sa și despărțindu-le într-o parte și alta. Tot pe aci israeliții trecu râul ca pe uscat, ducând cu ei chivotul lui Iehova, conduși de Iosua, care porunci să se ia douăsprezece pietre din Iordan și să se formeze din ele o grămadă în amintirea trecerii minunate prin Iordan a poporului lui Israel.

În punctul acesta, Iordanul are o lățime de 5—7 metri și o adâncime de 5 metri. Apele lui conțin mult pește care, țărît de unde, se duce să moară în apele

otrăvicioase ale Mării Moarte.

E curios felul cum un arab a trecut Iordanul în momentul când ne aflam pe țărmul râului. Cu ajutorul câtorva scânduri pe care le-a legat cu o sfoară și-a format o mică plută pe care și-a așezat hainele și puținul bagaj ce avea. Apoi, s'a aruncat în apă și a trecut înot pe țărmul opus, trăgând după el pluta cu ajutorul unei sfori pe care o ținea în dinți. Ajuns pe malul opus și-a luat lucrurile și a dispărut în pădure.

Dar țărmul acesta al Iordanului dobândește o deosebită animație la Bobotează. Sfintirea apei se celebrează aci cu mare solemnitate de clerul grecesc. Sute de femei și de bărbați, îmbrăcați în alb, se aruncă în apă să se boteze. Din cauza adâncimii apelor și a curentului, accidente mortale se înregistrează în toți anii. Totuși, poporul credincios se scaldă mereu înfruntând orice primejdie. La plecarea mulți din pelerini își iau în sticle din apa Iordanului spre a o duce cu ei în țările lor uneori situate la depărtări considerabile.

Cititorii vor găsi urmarea acestor note de călătorii în volumul

IERUSALIM

care va apare în curând. Volumul acesta de peste 160 pagini, tipărit pe hârtie de lux velină va conține aproape 100 ilustrații, și va costa 1 leu 50.

Sacul cu glume

Prințesa X. arată cu mândrie portretul bunicului ei care a luat parte la campaniile lui Napoleon. S'a înfiorat din bătaie lăsând pe câmpul luptei când un picior, când o mână.

— Mă rog și la câte bătăi a participat eroicul d-tale bunie?

— La 23, domnule!.

✱

Dialog scurt și expresiv.

Portărelul, viind ca să pue secestru:

— Domnule, am onoarea.

Datornicul:

— Și eu, domnule, dar numai atâta am...

✱

Blândușescu, soțul doamnei Acri vița nu știu cum e țărît într'un duel și primește trei răni.

Martorii îl înconjoară și cată să-l îmbărbăteze. Blândușescu, preocupat de un gând unic dar teribil, le răspunde:

— Trei găuri n cărnașă nouă, îmbrăcată azi pentru întâiași dată: aoleu, ce o să-mi zică nevastă!

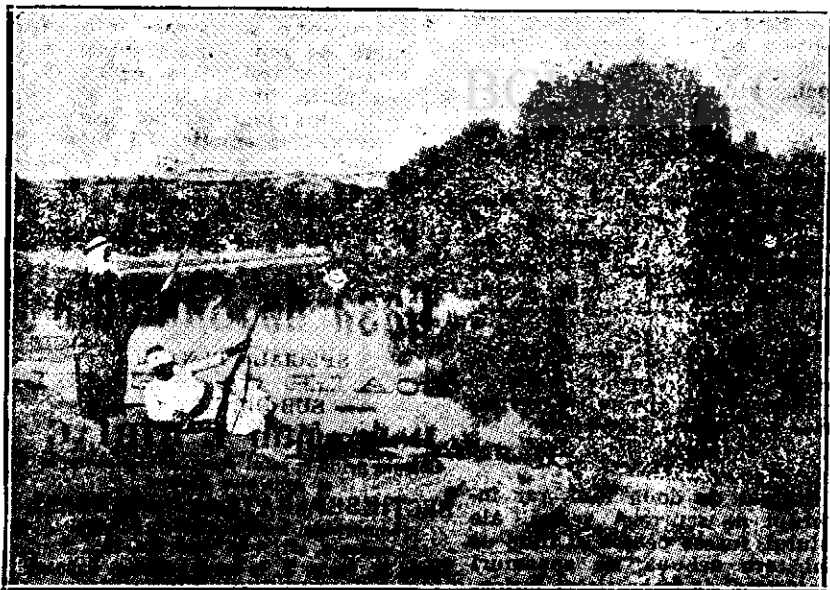
✱

Censura.

Ziarul *Cri de Paris* spune, relativ la rigorile censurii, că, într'o zi, într'un articol dedicat unui general, suprimările impuse de cenzură fură atâtea că rămase din articol numai aceste două fraze:

„General X. e un adevărat erou.

„Timp de cincisprezece zile nu s'a spălat nici pe ochi nici pe mâini.

Mahadet Hadje

Dramul e absolut pustiu. Cu cât înaintăm cu atât se înmulțesc paserile de toate speciile cari zboară vesce în stoluri deasupra capetelor noastre.

În fine, după un drum de mai bine de o oră, ajungem la țărmul solitar al fluviului Sfânt, Iordanul.

După tradiție, suntem chiar în punctul unde Isus a fost botezat de Sf. Ion. Aceasta se constată și din urmele unor biserici ridicate pe aci în primii ani ai creștinătății.

În secolul al IV-lea se vedea încă înfiptă în apă o cruce mare de piatră care indica locul unde Isus a primit botezul.

Pe vremuri, țărmul Iordanului în acest punct era acoperit cu marmoră.

Numărul pelerinilor cari veneau să se scalde în Iordan era enorm. Pelerinii veneau cu mii

menească.

Aci totul crește în voie. Natura, lăsată în deplină libertate, a împodobit din belșug cu mână-i de artist țărmurile acestea părăsite. În decorul acesta sălbatec e ceva tainic, o frumusețe covârșitoare. Peste tot locul ai zice că domnesc parfumurile și podoabele unei serbări sfârșite.

Pe țărm e legată o barcă cu care facem o excursie în susul râului. Cu cât înaintăm, cu atât aspectul țărmurilor devine mai sălbatec, mai frumos. Tufișurile sunt mai dese și umbrele mai sombre. Pe alocuri, apele curg murmurând între ziduri înalte de stâncă. Barca noastră abia mai poate să lupte cu repeziciunea curentului. Trag un foc de pușcă ochind o pasere uriașe cocotată în vârful unui pom. În tăcerea adâncă ce ne înconjoa-

Din ascunsul inimilor

— URMARE —

Prezența lui înveseli pe toți. Era un restaurant unde zeci de studenți luau masa, îndrăgostiți de fete drăguțe și simple de atelier și unde sărutările cădeau ploaie. Aci, fiecea reală fără strău a tinereții exagera încă prin vorbe gesturile usuratică.

In această atmosferă specială, brută și veselă, plină de mici vișii, unde oricare necuviință era ascultată cu plăcere, Adrian simți micșorându-i-se teama, indulcindu-i-se revolța.

In mijlocul acestor oameni cari aveau să intre câțiva ani mai târziu în pătura burgheziei, azi lipsiți de datorie, de legi, de respecte, de rușine, dominau principiile cele mai extravagante, lipsa de prejudeții cea mai absolută, cea mai respingătoare.

De altminteri, alături de această nebunie falsă, de această imagină reușită a răului în cari cei scăpați din zidurile universității își permaiteau glumele și râsetele oprite, printre margini, puteai distinge bine întregul principiu și fel de viață al burghezimei, cu toate calitățile și mai ales defectele lui.

Sub aceste influențe multiple, o liniște înviorătoare cuprinsese inima atât de sbuciumată a lui Adrian.

Și gândurile triste de odinioară, dispăreau una după alta. Egoismul lui începea să întunece elanul fugitiv care-l înge-nunchiase o clipă, în fața chipului fratelui său — atât de simplu, devotat și iubit!

Și, fără de veste, renăștea în el amintirea plăcerii sensuale pe care îmbrățișarea Charlottei, o pusesse în sângele său... și această dorință vie a femeii, ce tresărea în el, îi făcea să ironizeze sentimentele care-l împedecau... negând iubirea frățească, pe cari acum era avid să o înșele.

Totuși, după ce părăsi pe tovarășii lui, rămânând în singurătate, conștiința îi readuse din rătăcirile lui. Suferi din nou, turburarea sufletului îi părea acum odioasă; blestema viața cu o mânie surdă.

Aproape, fără să-și dea seama, se îndreptase în spre uzina, unde fratele său își avea biroul și-l aștepta, pătruns de speranță, că vederea acestuia, vorbele și gândurile-i pline de o cinste netălmurită, îi vor reda curagiu inimii lui îndolnice.

Dar când se regăsiră împreună, banalitatea veselă a conversației lui Georges, atât de depărtată de gândul lui Adrian, contrarie pe tănar.

El asculta pe cel mare, îl examină, în ura parcă, găsindu-l om bun, însă prea simplă, fără ambiție, cu gusturi prea modeste, cu expresii adesea vulgare în familiaritatea lor... având un înțeles...

zându-se prosteste, orb la tot ce se petrecea în jurul lui surd la furtuna care s'apropia.

Și această ură nerăbdătoare, această plictiseală supărătoare, creșeau încă în tânărlul bărbat, în timpul mesei, în vreme ce Charlotte îi căuta privirile.

Când se dădu semnabil de culcare, Adrian simți o nesfârșită bucurie, abia, se retraseră soții. Și el stinse lampa, desfăcând larg ferestrele... ca și cum ar fi voia să gonească departe orice sentiment, orice amintire.

Se simțea prins, înălțat de nervi.

Târziu, când străbătea coridorul spre camera lui, auzi o ușă deschizându-se și în întineric pași usori apropiindu-se desigur. Un murmur șoptit înbrietor.

— Adrian!

Dintr-o săritură, el o strânse în brațe, mâinile lor se cântară în umbră... pe urmă săniile se alăturară, buzele se pierdură într-o sărutare furioasă.

„Când îl părăsi, dispărând cu repeziciune, Adrian avu un gest de furie... uitând ori ce legătură frățească... ura nebuneste în clipa aceasta pe omul la care se ducea ea...“

VII

Ei se revăzură a doua zi, în-niștiți în aparență, pe viitor uniți printr-o complicitate vicelană pe care n'o va preciza nici odată cea mai mică vorbă doveditoare.

Se căutau în fiecare moment, străngeri pătimate, zmintite în urechi cât de des, privirile lor se topeau în suflete, pline de dorință... sperând și visând numai în îmbrățișarea supremă.

Pasiunea lor îi absorbea atât de mult cu cât Georges nu-i împiedeca câtuși de puțin; și o uitaseră.

Chiar când era de față, nu-l zăreau.

Bieți de îmbătărea primelor ceasuri, nu luau seama, orbi la consecințele cari ar fi putut să survie, preocupați doar de nebunia de a se avea unul pe altul.

Zilele treceau fermecătoare, iubirea lor le dădea și mai multă vrajă.

In clipele zorilor, pierduți în albiturile patului, cu ferestrele deschise, acoperiți de soare și miros suav de flori, rămași singuri, ochi înfipti în ochi, brațele lor se strângeau, gurile lor se mușcau, în repezi zvărcoliri, dureroase până la suferință, dar nelinchipuit de dulci.

Pe urmă, veneau ceasuri lungi solitare în atelier, în care stururile lăsate, dădeau o umbră liniștită, de pace... și totuși enervante în amintirea contempla-toare.

Uneori le aparțineau și seriile, când, reținut de vre-un lucru grăbit, Georges rămânea la uzină.

Atunci, plecau în pădurea din apropiere, rămăneau ceasuri întregi, strâns înălțuți în noaptea cărilor.

Totuși, ei nu erau amantii, în sensul adevărat al cuvântului, ei mai trăiau încă ascunși, rezerve, fie din cauza unei teroare inconștiente a faptului comis, dîntr-o sironie extremă...

Și această stare, îi excita, îi atăța și mai mult. Adrian nu mai lucra, mânuind penele fără cea mai mică bucurie, plictisit de ori ce ar fi început, schimbând de zece ori subiectele.

...El își pierduse și ea activitatea frumoasă de la început părăsind supravegherea menajului, iritată de o putere care o silea să nu-și uite, o clipă doar, visul care-i fura mîntea ceasuri întregi.

Dorința ce o avusese față de Adrian, îndemnându-l să lucreze, ajutându-l la vânzarea tabicurilor dispăruse.

Ea îi voia, îi dorea, numai pe el, și nimic altceva... prezența lui, vocea lui, străsurile lui, îmbrățișările lui erau unicele gândire.

Tot ce nu-i aparținea, o exaspera.

In August, fiindcă căldurile, prăful și aerul înăbușitor al orașului, deveniseră insuportabile, Georges, sperindu-se de paliditatea tinerei sale soții, se hotărî să o trimeată la băi de mare cu Adrian el mergând să-l vadă la două Duminici odată.

Când li anunță planul, Charlotte și Adrian avură un gest de contrariatate. Le plăcea mai bine, să știe orele lor de desfătare, întrerupte din când în când de teama, dar acolo vor fi prea în voie.

Totuși, prima impresie a lor, se șterse. Tresăriri, schimbări o privire tainică, înțelegeră în fine câtă libertate li se oferea.

După ce reconduseră pe Georges înapoi la gară, reveniră în orașel, având aceiași dorință nebunească.

Ziua începuse să scadă. Amurgul se înfiripa. Charlotte răzimată de Adrian își trecu iubitor brațul ei, sub brațul tănărului.

El se înfioră tremurând din tot corpul. Și amândoi, înaintau spre plajă, încet, înebuniiți de această apropiere care-i unea cu atâta deliciu, într-o stare de friguri continue.

— Vorbește-mi de tine, — murmură Adrian blând.

El o adora când vorbea, în-trezărand prin șoapte idealul lui visat, femeia sperată.

Dar în această seară, ea clătina din cap.

— Nu mă pot gândi la nimic, zise ea ușor, cu vocea schimbătă de pasiune.

El tresări și strânse mai tare brațul ei iubit aplecat de-al său, simțindu-i parcă și sufletul și corpul unindu-se cu-al lui, fără nici o opunere.

Cu toate acestea, în aceeași clipă, desnodământul fatal din seara când i se dăduse tutai, se impuse cu putere în spiritul său... imagina lui Georges, fratele înșelat, trecu pe dinaintea ochilor săi. Suferea, cu fața îndurerată... cu privirea implorătoare către Charlotte.

Vapori de întineric începură să se răspândească din marea aproape adormită, spre cer, acum mai pal, și pe care mureau ultimele reflecte ale soarelui apus.

Depărțările se turburau, se ștergeau în zare, locurile nu mai aveau același contur, dispăreau în umbră... noaptea se întinse.

— Se ne întoarcem, — o rugă Adrian, a nu-i răspunse, totuși cedă la dorința lui. O luară înapoi... ajungând destul de repede la căsuța lor uitată între flori, mirositoare... în timp ce întinericului binevoitor, căldut sfârșea prin a-i acoperi.

De pe balcon, fiindcă Adrian rămăsese nehotărît acolo, cu fruncea arzând de rușine, de dorința, de nesigurantă dureroasă, ea-l prinse în brațe, strângându-l ușor cu mâinile ei mici, sărutându-l.

„Și în cameră, obrajii lor se uniră într'un suspin terător, într'un avânt aprins al corpurilor lor iritate, sălbătice.“

VIII

Timpul de două luni, rar întrerupt de scurtele venituri ale soțului, fusese pentru ei timp de îmbătărea nebună, de spasmuri nesfârșite, de îmbrățișări furioase, de flori de durere căutate, de ei, de străngeri în cari, se perdeau orbi, surzi... mereu dorindu-se, mereu căutându-și corpul unul lângă altul...

Totuși, această frenezie se indulci și în această reverie ferocită, ei se iubeau.

Putură să se studieze, să se asculte, fermecați de dor, de iubirea născând între ei.

In fiecare zi, plecau în cărări ascunse, sub umbre de foi de tel, și acolo, la adăpost de priviri și urechi indiscrete, și rămăneau ceasuri întregi, savurând plăcere singularăților.

Une ori, aveau clipe de frică vagă, de teamă nedeslușită... și atunci se silea să o alunge, vorbindu-și cuvinte vesele și îndrăgostite, îmbrățișându-se, el sărutându-i părul și gura, ea ochii... pasionați.

Intr-o duminică, pe care el o găsi mai tristă ca de obicei, ea-l întrebă, hotărîtă!

— Ce ai?

El îi aruncă o privire plină de iubire, unde în afară de dragoste intensă se amestecă poate și ură...

— Nimic!

Dar ea, apropiindu-se de el, îi strânse ușor mâna.

— Ascultă, întrebă ea persuasiv, nu trebuie să ai remușcări. El tresări, cu sufletul atins viu de această aluzie directă.

— Taci!
Ea îi privi fix, cu o privire voluntară.

— Dai Trebuie...
El se apăsă încă, cu vocea schimbată.

— Nici nu știi ce rău îți faci!

Ea-l contempla, surprinsă de dezordinea lui, de aspectul de suferință al feții, nesocotind nici odată clar, afecția imensă care unise odinioară pe cei doi frați.

Și, cu acea particularitate abilă, instinctivă, femeilor, îl a-trase la sânu-i, îl înălțu cu brațele, îi sărută mereu pe ochi și gură, înnebundu-l aproape sub străsurile ei.

— Tu ești al meu. — îi șopti ea. Ce-ți pasă de alții! De altfel, el nu va afla niciodată.

Adrian se agăță cu ardoare de acest argument al ei.

— Dai nu trebuie să aflu!

In brațele lui, sărutându-i o-braji, ea reluă:

— Socotește numai, cât e de bătrân pentru mine.

Ah! dară n'asți fi fost așa de nenorocită acasă, nu l'asți fi luat nici odată.

Adrian se simți gelos.

— Așa dar! l-ai iubit la incc-put?

Ea răspunse iute:

— Îți jur că pe tine doar te iubeam. Dai încă din prima zi în care te-am văzut. La biserică, știți? te priveam atât de des... nici când 'nsă, ochii tăi nu i-au întâlnit pe ai mei.

Dar florile aduse pentru tine de la Sud? Ti-amintesti?

Mă gândeam atât la tine... acolo... Cât nu asți fi dat să te am aproape de mine, să fii în locul lui!

Atunci el îi mărturisî:

— Eu, din seara aceea te-am iubit!

Și imagina lui Georges, care un moment se asezase între ei, plină de reproșuri, dispăru. amorul lor izolând tot ce nu făcea parte din ei.

Pe viitor vorbiră de Georges, fără nici o emoție. Își mărturisă, erau convinși că fapta lor nu va fi cunoscută de el.

Și... tuși...
(Va urma).

Casă de Sănătate

SPECIALĂ PENTRU BOALE DE FEMEII

— SUB DIRECȚIA

Doctorului I. KIRIAC

Chirurg primar, șeful serv. de gynecologie al spit. elor Eforiei

SECȚIE SEPARATĂ pentru BARBAȚI

(hemoroide, hernii, tumori, calcule vesicale, stricturi uretrale, etc.)

Strada Sf. Ionica 8, în dosul Teatrului National

— TELEFON 2 96 —

Sfătuim cititoarele noastre

Să cumpere

Moda Sic Ilustrată

singura revistă de modă din țară

având numeroase ilustrații de modă și o materie din cele mai alase

TIPARE IN MĂRIME NATURALĂ

LA FIECARE NUMAR

Exemplarul 40 bani

Abonamentul: un an 10 lei, șase luni 6 lei

A-ția: Str. Câmpineanu 10, București

